

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/9/1

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Baliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Isakova M. Jizzax uyezdi ma'muriy-hududiy boshqaruvi tarixidan.....	4
Karimov N. Amir Haydar davrida Buxoro amirligidagi harbiy soha va qo'shin ahvoli	8
Nurullaeva K. Xizmat ko'rsatish sohasining Xorazm viloyati iqtisodiy barqarorligini ta'minlashdagi o'rni	11
Nishanbayeva E. Mustaqillik yillari O'zbekistonda ijtimoiy sheriklik institutini izchil rivojlantirishga oid qonun hujjatlarining takomillashuvi.....	14
Raximov X. Abbosiylar davlati – ma'munni hokimiyat tepasiga kelishi.....	17
Rahmatullaev M. O'zbekistonda ommaviy axborot vositalari faoliyatining nazariy konseptual asoslari	20
Rizayev A. Saudiya Arabistoni milliy identikligining diniy paradigmasi	24
Sattorov Sh. Elena Efimovna Kuzminaning tadqiqotlarida ariylarning o'rganilish masalasi.....	27
Safarov B. Xitoy investitsiyasining O'zbekistonga ta'siri (Qashqadaryo viloyati misolida).....	30
Safixodjaeva N. Mustaqillik yillarida Farg'ona vodiysi mehribonlik uylaridagi ta'lim-tarbiya jarayonlari.....	33
Tangirov Sh. Rossiya imperiyasiga qaramlik davrida Jizzax uyezdi hududi, boshqaruvi va aholisiga doir hujjatli manbalar tahlili (1866-1917 yillar).....	37
Tilayev E. 1738-1740 yillarda Afshoriylarning Buxoro xonligi hududiga qilgan harbiy yurishlari haqidagi Eron va O'rta Osiyo yozma manbalari	41
Tursunov N., Yormatov F. Do'stlik va ishonchga asoslangan O'zbekiston – Chexiya respublikalari hamkorligi tarixidan.....	44
Tursunov R. XIX asrning oxiri – XX asr boshida Turkiston o'lkasida ovchilik masalalarining yoritilishi.....	47
Xaydarov G'. O'zbekiston va Rossiya federatsiyasi bilan hamkorlik aloqalari tarixi (1992-2013 yy.)	50
Hamrayev M. Amirdan "Voz kechgan" amirzoda.....	53
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullayev A. Samaradorlikka ijtimoiy psixologik va zamonaviy yondashuv	57
Abdullayev I. Globallashuv jarayonida milliy va diniy bag'rikenglik madaniyatining uyg'unlashuvi	60
Абдуллаева О. Цифровые методы создания динамического сайта для воу	63
Абдурасулов К. Формирование навыков аудирования при обучении иностранному языку.....	68
Adilov Z. Mahmud az-Zamaxshariyning hayoti va ilmiy merosi	71
Anarbekova A. Raqamli ta'limda xorijiy tilni o'qitishda elektron ta'lim vositalaridan foydalanish.....	74
Anvarova Z. Tibbiy o'qitishda revmatizm kasalligi va uni davolashning metodik usullari	77
Arziqulov H., Xudoyberdiyeva G., Bo'lajak informatika o'qituvchilarining kasbiy grafik kompetentligini rivojlantirishda Blender hamda 3D max dastrularidan foydalanish	80
Bozorov Z., Mamatxonova Y. To'plamlar mavzusini o'qitishda muammoli ta'lim metodi case-study ning tatbiqi.....	82
Boltayeva M. Tarix fanlarini o'qitishda onlayn platformalarning pedagogik ahamiyati	85
Bultakova M. Integrativ yondashuv asosida texnika otlari talabalariga ingliz tilini o'qitish.....	88
Jumayev B. Tarixiy xotira fenomeni:ijtimoiy falsafiy tahlil	91
Jo'rayev V. Shaxsiy va professional rivojlanishda ijtimoiy-madaniy komponentsiyalar tahlili	94
Zaripova D. "Digital technologies: how a university's website and brand shapes its reputation and ranking"	97
Zaxidova D. Importance of integrating project-based learning with digital tools in teaching efl	101
Izbulayeva G. Qur'oni Karimda adolat shartlari	104
Qobulova M. Moslashuvchan onlayn o'quv tizimlari va ulardan tibbiy ta'limda foydalanish	107
Komilov R. Yangi O'zbekistonda milliy nikoh marosimlarini axloqiy-estetik qadriyatga aylantirish vazifalari.....	110
Kuchkarov M., Mirzayeva Sh. Kimyo ta'limi jarayonida sabab-oqibat dialektik munosabatlarini o'rnatish ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari.....	113
Qodirov M., Oxunov R. Shovqinning professor-o'qituvchilar mehnat faoliyatiga ta'siri	116
Qo'chqarova Sh. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matn ustida ishlash orqali nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy-amaliy ahamiyati	119
Negmatov B. Gumanistik meros va inson ma'naviy-axloqiy kamoloti	122
Ne'matova M. Basic principles and technologies of forming students' linguocultural competence (in the material of english language learners at all levels)	125
Orazbayev A. I.Yusupovning falsafiy qarashlari	128
Otamuratova S. Internet tobeligiga moyil o'spirinlar orasida hissiy intellektning yosh va jins xususiyatlari	131
Oxunov R., Qodirov M. Iqlim omillarining inson hayot faoliyatiga ta'siri	135
Rajabova X. Bo'lajak axborot texnologiyalari bo'yicha mutaxassislarda kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion mezonlari va darajalari.....	138
Razakova R. Sharq mutafakkirlari asarlarida keksalar muammolariga oid yolg'izlik hissing tahlili	141
Rahmonova N. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining didaktik kompetensiyalarini shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida takomillashtirish metodikasi	144
Roziqov G'.,Tursunov I. Matematikaning hayotiy masalalarda qo'llanilishi va didaktik imkoniyatlari	147
Ro'ziboyeva M. Talabalarda intellektni rivojlantirishda kross madaniyatning pedagogic-psixologik ta'siri	150
Ro'zmetova D. Bilishda haqiqat va amaliyot uyg'unligi masalasi	153
Sadikova U. Psixologiyada kasbiy sifatlar rivojlanishini tadqiq etilishining zaruriy jihatlari.....	156
Сайдалиева Н., Ахматова Ф. Модификация хлопчатобумажной тканья бязь с участием природных белков	159
Samijonov A. Kiberxavfsizlik tushunchasining mazmun-mohiyati va konseptual asoslari.....	163
Sobirova S. O'smirlarning ruhiy salomatligini mustahkamlashda jismoniy tarbiyaning o'rni	166
Sodikov X. Texnika yo'nalishdagi bakalavriat talabalarining ishlab chiqarishda ijtimoiy-amaliy tayyorgarligini shakllantirish.....	169
Suleymanov S. O'zbekistonda temuriylar sulolasi ma'naviy merosini tiklanishi.....	172
Teshayeva M. O'quvchilarni biologiya fanidan kompetensiyasini shakllantirishda web-texnologiyalarning didaktik imkoniyatlari	175
Tog'ayeva D. XXI asr siyosiy texnologiyalarida amir temur harbiy strategiyasining qo'llanilishi	178
Tojiboyev S. Boshqaruv kadrlarida halollik va fidoyilik fazilatlarini rivojlantirishning dialektik mexanizmlari	182
Tuychiyev Z. So'filyik g'oyasining ijtimoiy-falsafiy mohiyati	185
To'raqulova M. Magistrnlarning zamonaviy sanoat - 4.0 muhitida ixtiro qilish qobiliyatini rivojlantirishning amaldagi holati va mavjud muammolar	189
Turumbetova Z. Ta'lim sohasidagi talabalarining deviant xatti-harakatlarini tuzatish.....	193
Urinboeva F. Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida kasbiy tayyorlash jarayoni pedagogik jihatlari.....	196
Usmanova N., Erkayev N. Технология развития жизненных навыков путем укрепления здоровья студентов с помощью физических упражнений.....	199

Fatullayeva S. Texnika yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalarida muhandis kadrlarni tayyorlashda pedagogik tamoyillar.....	203
Xaitov A. O'smir futbolchilarni musobaqalarga irodaviy tayyorlash tizimida sportchi shaxsi psixologik barqarorligini ta'minlash	207
Xamidullayeva M. Xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyasi – davlat moliyaviy salohiyatining asosidir	211
Xasanov Sh. Kollaborativ yondashuv asosida pedagogik intensiyalarini rivojlantiruvchi metodikalarni pedagogik intensiyalarga ta'siri	213
Xolov Sh. Iqtisodiy taraqqiyot mazmuni, mezonlari va ahamiyati.....	217
Xoshimova D. Using types of translation with inter-active methods during english lessons.....	221
Xudaybergenova M. O'zbekiston ta'lim tizimida musiqa o'qitishning shakllanish bosqichlari va tavsifi	223
Hamidova L. Bo'lajak o'qituvchilarni "teskari o'qitish"ga metodik tayyorligini rivojlantirishning tuzilmaviy-funksional modeli	226
Shamuratova N. Ta'lim sifatini yaxshilashda talabalarining mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirish mexanizmi.....	229
Elliyev X. Uzluksiz ta'lim tizimida o'quvchilar bilimini baholashning metodologik asoslari	231
Eshmamatov F. The necessity of adapting: how to modernize society effectively	235
Eshonkulova H. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining maxsus kompetensiyasini rivojlantirishning ahamiyati	239
Filologiya	
Abdinazarov O'. O'zbek tilida yilqichilik sohasida qo'llanadigan gippologik terminlarning vujudga kelish bosqichlari va derivatsion o'ziga xosliklar.....	242
Abdullayeva N. Gender leksikasi tarjimasida muqobillikka erishishning leksik-semantik muammolari	245
Abdullazoda M. Xushmuomalalik – ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida	248
Абдулхамидова С. Языковые средства номинации адресанта (говорящего) коммуникативного акта и его речевых действий	250
Aliyeva G. Sociolinguistic factors influencing gender change in uzbek, russian, and english languages	253
Alikulova R. Человек и природа в рассказе Ю.П.Казакова «Тихое утро».....	256
Allaberganova Sh., Mamatova F. Linguocultural analysis of addressing in different communication conditions in the english and uzbek languages	258
Anarboyeva I. Takroriy nominatsiyalar paradigmatic munosabatlarining variativlik asosida shakllanishi	261
Ahmadjonova M. "Devonu lug'otit-turk" leksikasining o'zbek tilida o'rganilishi	264
Ayupova X. Tez aytishlarning maqol janri bilan bog'liqligi	267
Barotov T. The representation of the concept of money in english paremiology	270
Begjanova D. O'zbek va qoraqalpoq tillaridagi paremiyalarning frazeologik tuzilmalari.....	274
Bobojonova Sh. Ta'limiy diskursning o'ziga xos lingvomadaniy xususiyatlari.....	277
Boltayeva G. Hamza ijodida mumtoz she'riyat an'analari	280
Vositov Sh. Social, political and economic situation and jadid literature in Turkestan in the beginning of the XXth century	283
Дадаханова С. Средства выражения побуждения в современном русском языке	286
Jo'rayev Sh. O'zbekcha rasmiy hujjatlar matnida gibrid qo'shma so'zlardagi lotincha va yunoncha termin elementlar.....	289
Zayniyeva H. Xudoyberdiyeva Z. Badiiy tarjimada lingvomadaniy xususiyatlar	292
Zuxriddinova M. Disfemizmlarning tilshunoslikda tadqiq etilish hodisasi	295
Islomova Z. O'zbek tilshunosligida aksiologik birliklarning o'rganilishiga doir	298
Ismoilov X. Sud nutqining tadqiqiga doir.....	300
Kambarova G. Fransiya yoshlar siyosatida madaniy mediatsiya.....	303
Qodirova M. Ingliz biznes diskursini tartibga solishda pragmatik konventsiyallikning roli	306
Мамедова Н. Методика преподавания русского языка, её достижения и перспективы.	309
Maxmudova O. Linguistic scientist m. mirtoljiev's research in phonetics	312
Masharipova N., Ismoilova O. The problem of translating religious and historical terms in the translation of historical and literary works.....	315
Mirzoyeva L. Ingliz va o'zbek tillarida mehmonxonona ishi terminlarining kompleks chog'ishtirma tahlili	318
Mirzoyokubova N. Phonological interference in efl classes and innovative approaches to eliminate its factors	321
Musulmonova G. "Zarbulmasali sidqiy" asarida shakl va mazmun uyg'unligi	324
Norbekova M. Matnning tavsifi va tasnifi xususida qarashlar	327
Rofiyeva G., Rajabova S. Fransuz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilingan yumoristik matnlarda lingvokognitiv xususiyatlarning aks ettirilishi.....	330
Ruziyev A. Pragmalingvistikada xususiy diskurs va uning xususiyatlari	333
Saydjanova K. Tilshunoslikda sinonimlarni aniqlash va tasniflashning asosiy mezoni	336
Safarova Z. Ona haqidagi o'zbek xalq maqollarining ma'no xususiyatlari.....	339
Sobirova D. Reklama matnlarida neologik birliklarning qo'llanishi	342
Sotvoldiyeva N. Sinonimlarni ifodalashda tarjima qilish turlari.....	344
Tairova M. Ingliz va o'zbek tillarida asliyat va tarjimalar o'rtasidagi munosabatlar	347
To'rayeva D. Muammoli va anonim yozishmalar lingvistik tahlili va bosqichlari.....	350
Turaqulova O. Sociolinguistic aspects of medical language: navigating communication in healthcare	353
Tursunboyeva X. Millatni najot yo'lga boshlagan jadid ma'rifatparvarlari.....	355
Umarova M. The relationship among the writer, the reader, and reality	357
Usmanov F. The problem of conceptual metaphor and linguistic expressions	359
Xaitqulov Z. Theoretical and practical aspects of automatic text translation (in the example of electronic programs in social networks).....	362
Xamroyeva D. O'zbek sarguzast adabiyotida antiutopiyaning xususiyatlari.....	365
Xolmirzayev B. Ijtimoiy-siyosiy asarlar tarjimasida kinoyani aks ettirish	367
Khudoyberdiyev J. The principles of enlightenment in american and uzbek jadid literature	370
Xudoyberdiyeva Z. Frazeologik birliklar va ularning tarjima muammolari	373
Shavkatov Sh. Ingliz tilida fe'lni fe'lga bog'lovchi vosita sifatida infinitive va gerundiyning o'rganilishi	375
Egamberdiyeva I. Oila muloqotida ayollar nutqining milliy-madaniy xususiyatlari	378
Yangiboyeva S. Tohir Malikning "Nomus" hikoyasida Qur'oni Karim oyatlari va hadislarning badiiy taqini xususida ba'zi mulohazalar	381